PROIECT DE LEGE
privind
EGALIZAREA ŞANSELOR PENTRU PERSOANELE CU HANDICAP

Cap. I DISPOZIŢII GENERALE

Art.1 În sensul prezentei legi, termenii sau expresiile de mai jos au următorul înţeles:

a) "DEFICIENŢA" semnifică absenţa, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei funcţii (anatomice, fiziologice sau psihologice). Aceasta poate fi rezultatul unei maladii, a unui accident dar şi a unor condiţii negative de mediu.

b) "INCAPACITATEA (DIZABILITATEA)" însumează un mare număr de limitări funcţionale cauzate de deficienţe fizice, intelectuale, senzoriale, de condiţii de sănătate ori de mediu, boli mintale. Limitările care pot fi parţiale sau totale, permanente sau temporare nu permit ca o activitate să fie îndeplinită în limitele considerate normale pentru o fiinţă umană.

c) Termenul de "HANDICAP" se referă la dezavantajul social, urmare a deficienţei, la pierderea sau limitarea şanselor unei persoane de a lua parte la viaţa comunităţii la un nivel echivalent cu ceilalţi membrii ai săi.
Handicapul apare atunci când persoanele cu handicap întâlnesc bariere culturale, fizice, arhitecturale sau sociale care le împiedică accesul la diferitele sisteme ale societăţii care le sunt accesibile altor persoane.

Art.2 Persoana cu handicap - este acea persoană care este în imposibilitate de a-şi asigura singură, total sau parţial nevoile unei vieţi individuale şi sociale normale, datorită unei deficienţe fizice, senzoriale, mentale, congenitale sau dobândite mai târziu.

Art.3 Egalizarea Şanselor (crearea de şanse egale) este procesul prin care diferitele sisteme sociale şi de mediu (infrastructură, servicii, activităţi informative, documentare) devin accesibile oricărui cetăţean deci şi persoanelor cu handicap.

Art.4. "Viaţa independentă" este modul de viaţă bazat pe autodeterminarea individului, care se caracterizează prin asumarea răspunderii şi deţinerea controlului asupra propriei existenţe, la un nivel comparativ cu cel al celorlalţi membri ai comunităţii.

Art.5. "Servicii de sprijin" se referă la acele servicii care asigură atât independenţa în viaţa de zi cu zi a persoanei cu handicap cât şi exercitarea drepturilor ei (dispozitive de asistare, servicii de interpretare, asistent personal, servicii de îngrijiri comunitară.

Cap. II PREVENIREA APARIȚIEI DEFICIENȚEI ȘI AGRAVĂRII EI DIAGNOSTICARE ȘI IDENTIFICARE

Secțiunea I.
Prevenirea apariției deficienței și agravării ei

Art.6 "Prevenirea" înseamnă acțiunea destinată împiedicării apariției deficiențelor fizice, intelectuale, psihice sau senzoriale (prevenție primară) sau împiedicării apariției deficiențelor ce determină limitări funcționale permanente sau incapacități (prevenție secundară).

Art.7 "Prevenirea' include o diversitate de acțiuni cum ar fi: îngrijirea primară a sănătății, îngrijirea prenatală și cea postnatală, educația în domeniul nutriției, campaniile de imunizări împotriva bolilor contagioase, măsurile de control a maladiilor endemice, regulamente de protecție a muncii, programele de prevenire a accidentelor în diferite medii inclusiv adaptarea locurilor de muncă pentru prevenirea apariției bolilor profesionale și prevenirea incapacităților rezultate din poluarea mediului sau în urma conflictelor armate.

Art.8 Prevenirea agravării handicapului este un proces destinat să dea posibilitatea persoanelor cu handicap să-și păstreze nivelul funcțional fizic, senzorial, intelectual, psihic la care a ajuns, cât mai mult timp posibil, furnizându-l acestuia instrumentele cu ajutorul cărora își pot compensa pierderea, absența sau limitarea acestor funcții.

Art.9 Ministerul Sănătății în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap și Ministerul Educației Naționale vor elabora un "Program național de prevenire a apariției deficienței și agravării ei". Programul național de prevenire va fi aprobat prin Hotărâre de Guvern la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Secțiunea a II- a
Diagnosticare și identificare

Art.10 Orice persoană cu deficiență/incapacitate, copil sau adult, trebuie diagnosticat la cerere, cât mai repede posibil, indiferent dacă beneficiază sau nu de anumite drepturi sau facilități în conformitate cu legile în vigoare.

Art.11(1) Încadrarea într-o categorie de persoană cu handicap se face potrivit criteriilor ce definesc handicapul în funcție de grad: grav, accentuat, mediu și ușor, prin certificatele emise de Comisia de Expertiză Medicală locală subordonată Ministerului Sănătății.
(2) Criteriile și normele pe baza cărora se face încadrarea în gradele de handicap (grav, accentuat, mediu, ușor), se stabilesc și sunt aprobate prin Hotărâre de Guvern, la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi și este inițiată de Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap și devine anexă a prezentei legi.

Art.12 Certificatele emise în condițiile prevăzute de art.11(1) cât și neemiterea certificatelor de persoană cu handicap, poate fi contestată de către persoanele cu handicap sau de către

aparținătorii acestora în termen de 30 de zile de la solicitare la Comisia Superioară de Expertiză Medicală a Persoanelor cu Handicap din cadrul Ministerului Sănătății. Contestația va fi soluționată prin decizie în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării.

Art.13 Deciziile emise de către Comisia Superioară de Expertiză Medicală a Persoanelor cu Handicap pot fi atacate potrivit Legii Contenciosului Administrativ Nr.29/1990, cu modificările ulterioare.

Art.14 Regulamentul de organizare şi funcționare a Comisiei Superioare de Expertiză Medicală a Persoanelor cu Handicap cât şi a Comisiilor de Expertiză Medicală locale este elaborat de către Ministerul Sănătății în colaborare cu Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap şi Ministerul Muncii şi Protecției Sociale şi este aprobată prin Hotărâre de Guvern, la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Cap. III ÎNGRIJIRE MEDICALĂ, REABILITARE ŞI SERVICII DE SPRIJIN

Art.15 (1) Politica pentru sănătatea persoanelor cu handicap trebuie să cuprindă atât ansamblul formelor de asistență medicală şi farmaceutică, cât şi măsuri de readaptare medicală şi funcțională (recuperare/reabilitare).

(2) Pentru persoanele cu handicap asigurarea de sănătate se face fără plata contribuției de către ei.

SECȚIUNEA I. - ÎNGRIJIRE MEDICALĂ

Art.16 .(1) Persoanele cu handicap, copii şi adulți, au dreptul în mod gratuit la:

(a) produse farmaceutice destinate: tratamentelor patologice de urgență, maladiilor cronice şi de mare risc, de uz curent şi preventive;
(b) tratament în unități medicale, ambulatoriu şi la domiciliu;
(c) tratament de recuperare/reabilitare în centre specializate şi în stațiuni şi baze ce tratament.

(2) Persoana care însoțeşte persoana cu handicap sever şi accentuat la centre specializate, în stațiuni şi baze de tratament, beneficiază de decontarea cheltuielilor de cazare şi masă din Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap.

SECȚIUNEA A II-A - REABILITARE

Art.17 "Reabilitarea" se referă la un proces destinat să dea posibilitatea persoanelor cu deficiență să ajungă sau să-şi păstreze nivelele funcționale fizice, senzoriale, psihice şi/sau sociale optime, furnizându-le acestora instrumente cu ajutorul cărora îşi pot schimba viața în direcția obținerii unui grad cât mai mare de independență.

Art.18 Reabilitarea trebuie să includă măsuri pentru a furniza şi/sau a reface funcții, de a compensa pierderea, absența sau limitarea unor funcțiuni.

Art.19 Concomitent cu eliberarea certificatului de persoană cu handicap, Comisiile de Expertiză Medicală a Persoanelor cu Handicap au obligația de a elabora un program individual de reabilitare.

Art.20 Pentru elaborarea programului individual de reabilitare, Comisia de Expertiză Medicală a Persoanelor cu Handicap se va cunsulta cu specialiştii din diferitele domenii, în funcție de specificul fiecărui caz.

Art.21 Toate serviciile de reabilitare trebuie să fie accesibile în comunitățile locale, acolo unde locuiesc persoanele cu handicap pentru ca acestea să poată ajunge şi să poată păstra un nivel optim de independență.

SECȚIUNEA A III-A - SERVICII DE SPRIJIN

Art.22 Asigurarea independenței în viața de zi cu zi şi pentru exercitarea drepturilor lor, persoanele cu handicap au asigurate servicii de sprijin, inclusiv instrumente de asistare.

(2) Art.23 (1) Persoanele cu handicap beneficiază de dispozitive de asistare gratuite: proteze, aparatură şi materiale ajutătoare compensatorii, proteze auditive, aparatură de semnalizare vizuală (pentru sonerii la uşă, telefon, plânsul copilului mic, etc.), orteze, aparate ortopedice, dispozitive de mers, scaune rulante.

Art.24 Scutirea de plata taxelor vamale o dată la 5 ani pentru motorete, motociclete sau autoturisme adaptate special trarsportului persoanelor cu handicap, precum şi pentru piesele de schimb necesare acestora. De asemenea este scutită de plata taxelor vamale pentru autoturism neadaptat şi familia care are în întreținere o persoană cu handicap sever sau accentuat pentru trarsportul acestuia.

Art.25 (1) - Persoana care are în îngrijire şi acordă asistență minorului se numeşte asistent personal şi beneficiază de următoarele drepturi:

(a) este încadrat în muncă (contract de muncă sau convenție civilă) de către Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap (ISTPH) în județul în care domiciliază persoana cu handicap, conform normelor de dreptul muncii şi beneficiază de toate drepturile ce decurg din calitatea de salariat;

(b) un salariu la nivelul salariului minim brut garantat.

(2) Persoana cu handicap adultă poate opta pentru angajarea unui asistent personal sau pentru o indemnizație de însoțitor egală cu salariul minim brut garantat.

Art.26 Asistentul personal are următoarele obligații:

(a) de a presta către persoana cu handicap toate serviciile incluse în contractul de muncă sau convenția civilă încheiate cu Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap;

(b) de a trata cu respect,, bunăcredință şi înțelegere persoana cu handicap şi de a nu abuza de starea de incapacitate în care se găseşte acesta.
(c) de a asigura prezența persoanelor cu handicap la programele de reabilitare indicate şi de a colabora cu specialiştii.

Art.27 (a) Încălcarea oricărei din aceste obligații va atrage sancționarea persoanei respective în conformitate cu normele de dreptul muncii şi clauzelor speciale incluse în contractul de muncă sau în convenția civilă.
(b) Respectarea obligațiilor contractuale vor fi verificate de Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap în colaborare cu ONG-urile persoanelor cu handicap din teritoriu.

Art.28 (1) Persoanele cu handicap trebuie să beneficieze de o viață cât mai autonomă şi atunci când locuiesc cu familia şi atunci când sunt singuri.
(2) Serviciile de îngrijire la domiciliu (servicii de îngrijiri comunitare) mențin persoana cu handicap în mediul ei obişnuit şi pot furniza prestări diverse:
(a) ajutor în gospodărie
(b) masa la domiciliu
(c) asistență în îngrijirea copiilor
(d) servicii de infirmieră, interpreți, jurnale sonore
(e) ajutor în activitățile zilnice.

Art.29 Serviciile de îngrijire la domiciliu (îngrijiri comunitare) sunt servicii publice în responsabilitatea Prămăriei localității în care se îmființează serviciul.

Art.30 Primăria localității are obligația să finanțeze funcționarea serviciilor comunitare din::
(a) contribuțiile proprii ale beneficiarilor, atunci când venitul beneficiarului depăşeşte salariul mediu brut pe economie;
(b) sume alocate de la bugetul local annual al primăriilor care le coordonează;
(c) sume alocate din Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap, de către ISTPH;
(d) programe cu finanțare internă şi externă.

Art.31 (1) Primăriile au obligația de a acorda, în cadrul serviciilor de îngrijire la domiciliu, atât asistență socială cât şi asistență specială persoanelor cu handicap, la nivelul standardelor admise pe plan internațional.

(2) Primăria localității poate încheia, în condițiile legii, convenții pentru prestarea serviciilor de îngrijiri comunitare şi cu asociații şi organizații ale persoanelor cu handicap acreditate de către Comitetul Județean de Coordonare a al Persoanelor cu Handicap.

Art.32 Organizațiile neguvernamentale ale persoanelor cu handicap identifică necesitățile, prioritățile şi participă direct la planificarea şi evaluarea serviciului de îngrijire la domiciliu.

Cap. IV ACCESIBILITATEA

Art.33 Recunoaşterea importanței globale a accesibilității în procesul de egalizare a şanselor pentru persoanele cu handicap, în toate sferele societății se face prin programe de acțiune care să facă mediul înconjurător fizic accesibil şi prin luarea unor măsuri care să ofere acces la:

(a) transport
(b) informare
(c) comunicare

Art.34.(a) Normele fundamentale pentru mediul înconjurător fără obsatcole să devină obligatoriu pentru toate clădirile ce se vor proiecta şi construi de la data intrării în vigoare a prezentei legi (Normativ-C 239-94 aprobat de Ministerului Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului Nr.26/12.11.1993).

(b) Toate lucrările de refacere, reparații, reconstrucție sau consolidare a drumurilor publice, a instituțiilor publice, a celor culturale, sportive, a magazinelor şi restaurantelor, a sediilor prestatorilor de servicii către populație, vor fi proiectate şi executate cu respectarea acestui normativ.

(c) Persoanele fizice şi juridice care nu se conformează Art. 34. a) şi b) plătesc o taxă de accesibilitate echivalentă cu suma necesară adaptării acelei construcții sau a spațiului public respectiv la cerințele persoanelor cu handicap.

Art.35. Inspectoratele teritoriale ale Ministerului Lucrărilor Publice şi Amenajarea Teritoriului monitorizează aplicarea Art.34(c) şi prin orçanisme specializate aplică taxa de accesibilitate în conformitate cu Art. 34(c) şi o varsă la "Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap"începând cu intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.36 Sumele realizate în conformitate cu Art.35, vor fi folosite pentru adaptarea locuințelor pentru persoanele cu handicap.

Art.37 Organizațiile persoanelor cu handicap, care prin statut apără drepturile fundamentale ale acestora, denunță în justiție nerespectarea Art.34 (a,b) devenind parte civilă în proces.

Art.38 Acțiunea lor este scutită de plata timbrului judiciar, de cheltuieli de judecată şi beneficiază de asistență juridică gratuită.

Art.39 Acoperirea cheltuielilor amenajărilor clădirilor, instituțiilor publice, a celor culturale, sportive, magazine, restaurante, sediilor prestatorilor de serveciu către populație precum şi a căilor de acces deja existente şi inaccesibile se face eşalonat timp de 2 ani din bugetele acestor instituții, de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art.40 Comitetul Județean de Coordonare al persoanelor cu handicap, organizațiile persoanelor cu handicap trebuie să fie consultate atunci când sunt elaborate standarde şi norme de accesibilitate. Ele trebuie de asemenea implicate încă din fazele

inițiale ale proiectului pentru a se asigura un maxim de accesibilitate.

SECȚIUNEA I. - TRANSPORT

Art.41 Transportul public, cel individual şi transporturile organizate de comunitate, toate au un rol în ameliorarea mobilității persoanelor cu handicap.

Art.42 Autoritățile centrale respcnsabile cu transportul public, primăriile recunosc dreptul la acces al persoanelor cu handicap în toate mijloacele de transport, fără restricții.

Art.43 De la data intrării în vigoare a prezentei legi, toate societățile sau regiile de transport în comun urban sau interurban au obligația de a achiziționa cel puțin un mijloc de transport adaptat, pe an, pentru a permite accesul neîngrădit al persoanelor cu handicap.

Art.44 Respectarea Art.43 va face ca până la data de 31 decembrie 2010 majoritatea mijloacelor de transport în comun aflate în circulație să fie adaptate accesului neângrădit al persoanelor cu handicap, cât şi a altor categorii (bătrâni, mame cu copii mici)

SECȚIUNEA II. - ACCESUL LA INFORMAȚII ŞI COMUNICARE

Art.45 Persoanele cu handicap, familiile/susținătorii acestora, au acces la toate informațiile referitoare la diagnostic, drepturi, servicii şi programe disponibile, în toate stadiile acestora. Aceste informații sunt prezentate într-o formă accesibilă persoanelor cu handicap de către Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap (SSPH) şi Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap (ISTPH).

Art.46 În vederea încurajării unei largi participări ale persoanelor cu handicap la viața socială, se adoptă măsurile care fac accesibile mijloacele de comunicare:

- televiziune, radio, presa şi telecomunicațiile;
- utilizarea pictogramelor în toate serviciile publice;
- se va recunoaşte oficial limbajul mimico-gestual; pe această bază se vor organiza cursuri de către Asociația Națională a Surzilor în colaborare cu Ministerul Educației Naționale pentru formarea şi atestarea de interpret calificat în limbajul mimică-gestual. Acesşti interpreți vor lucra în instituțiile publice (primării, tribunale, poliție, unități medicale) şi vor fi plătite de acestea.
- interpretarea limbajului semnelor în locurile publice (tribunale, etc.) *(până în anul 2001)*
- adaptarea telefoanelor pentru persoanele cu deficiență auditivă *(până în anul 2005)*
- subtitrarea şi interpretarea limbajului semnelor în emisiunile de televiziune *(până în anul 2001)*
- instalarea circuitelor de ascultare în clădirile publice *(până în anul 2005)*
- difuzarea documentelor în Braille, în caractere mari, înregistrări pe bandă *(până în anul 2001)*

Art.47 Informația computerizată cât şi sistemele de servicii oferite publicului larg să fie adaptate pentru a deveni accesibile persoanelor cu handicap.

Cap. V EDUCAȚIA

Art. 48 (1) Dreptul la educație şi învățământ pentru persoanele cu handicap este un drept uman fundamental, garantat prin Constituția României şi Legea Învățământului.

(2) Accesul efectiv la educație al copiilor şi persoanelor cu handicap se referă la toate formele,structurile şi nivelurile de învățământ organizate în cadrul sistemului național de educație/învățământ.

(3) Persoanele cu handicap, oricare ar fi natura sau gradul de handicap au dreptul la o educație adaptată la nevoile şi dorințele lor, corespunzătoare şi gratuită.

(4) Accesul la educație specială al copiilor cu handicap se poate realiza, dacă este necesar şi înainte de vârsta de 3 ani; accesul adulților cu handicap la învățământ, formare, calificare şi recalificare profesională este gratuit.

(5) Accesul persoanelor adulte cu handicap la educație nu este limitat de vârstă.

(6) Persoanele cu handicap şi familiile acestora sunt principalul factor de decizie cu privire la serviciile de care beneficiază.

Art.49 (1) Asigurarea dreptului la educație/învățământ pentru persoanele cu handicap se realizează pe baza egalității de şanse.

(2) Asigurarea şanselor egale în educație presupune că necesitățile de educație ale persoanelor cu handicap au o valoare egală cu ale celorlalte persoane.

(3) Egalizarea şanselor în educație cere ca acțiunea educativă să satisfacă, pe de o parte, necesitățile generale şi individuale de educație, să vizeze, pe de altă parte, eliminarea obstacolelor care pot apare în accesul la şi în procesul de învățământ.

(4) Principiul şanselor egale presupune ca participarea şi integrarea şcolară a persoanelor cu handicap să se facă într-un mediu educațional cât mai puțin restrictiv şi cât mai puțin separat de mediile şcolare care sunt accesibile persoanelor nonhandicapate.

(5) Politica şcolară pentru persoanele cu handicap încurajează integrarea graduală a serviciilor speciale de educație în sistemul obişnuit de educație/învățământ - cu prioritate la învățământul preşcolar şi primar.

(6) Autoritățile şi instituțiile şcolare au obligația de a asigura condițiile şi serviciile de ordin ambiental necesare în unitățile şcolare (speciale sau obişnuite), pentru a facilita accesul şi deplasarea în clădiri şi spații şcolare a persoanelor cu handicap.

Art.50 (1) Integrarea şcolară a copiilor şi persoanelor cu handicap se poate realiza atât în învățământul obişnuit cât şi prin învățământul special.

(2) Învățământul(obişnuit sau special) nu poate priva persoana cu handicap de drepturile de protecție socială sau specială care i se cuvin, potrivit legii, în afara învățământului.

Art.51 Protecția specială a persoanelor cu handicap în cadrul învățământului (obişnuit sau special) cuprinde:

a) scutirea de taxe şcolare;

b) efective reduse (4-12) de copii/elevi la grupă/clasă;

c) flexibilitatea, îmbogățirea şi adaptarea "curriculum-ului" şcolar (planuri de învățământ, programe analitice, manuale şi materiale auxiliare procesului de învățământ) şi a sistemului de evaluare a progresului şcolar (notarea), în funcție de posibilitățile fizice, psihice şi senzoriale ale persoanelor cu handicap cât şi în funcție de particularitățile/cerințele educative speciale;
d) asigurarea gratuită a manualelor şcolare, indiferent de şcoala în care învață, atât în cadrul învățământului obligatoriu (inclusiv pentru persoanele şcolarizate la domiciliu), cât şi în şcoala profesională, liceu, şcoală postliceală;
e) asigurarea gratuită a aparaturii, echipamentului sau mijloacelor tehnice necesare realizării sau adaptării procesului de învățare şcolară şi de comunicare educațională la particularitățile individuale şi/sau specifice unei deficiențe;
f) accesul gratuit la toate resursele de reabilitare/recuperare necesare pe perioada şcolarizării: servicii de reabilitare psihopedagogică, medicală şi socială, alte servicii de intervenție specifică, accesibile şi disponibile în comunitate sau în unități specializate, inclusiv în cele de învățământ special;
g) accesul la specialişti, cadre didactice şi personal auxiliar calificat şi devotat(e) educației(speciale);
h) asistență medicală gratuită, pe perioada frecventării unei instituții şcolare - pentru medicamentația care se adresează deficiențelor sau tulburărilor specifice, fără de care persoana nu poate participa la activitatea şcolară;
i) asigurarea de proteze auditive gratuite elevilor cu handicap auditiv cu pierderi ale auzului până la 90dB;
j) asigurarea de interpreți în limbaj mimico-gestual pentru elevii surzi care urmează cursuri în învățământul obişnuit şi care să fie plătiți din Fondul Special de Solidaritate;
k) Pregătirea şcolară la domiciliu a persoanelor handicapate nedeplasabile, pe durata învățământului obligatoriu, în conformitate cu normele specifice elaborate în acest sens de către Ministerul Educației Naționale;
l) transportul de la domiciliu la şcoală şi de la şcoală la domiciliu în cazul persoanelor cu handicap care au afectată complet sau parțial autonomia locomotorie, inclusiv a persoanelor cu handicap sever sau profund.

Art.52 Adaptarea practicilor educaționale pentru persoanele cu handicap în grupe/clase de învățământ general(obişnuit) trebuie să aibă în vedere, ca măsuri de protecție specială:

- asigurarea grupei/clasei cu servicii de sprijin şi specialişti/psihopedagogi, kinetoterapeuți, cadre didactice/personal intinerant(e), de sprijin care să asigure recuperarea/reabilitarea persoanelor cu handicap, concomitent cu desfăşurarea procesului educativ;
- reducerea corespunzătoare a efectivelor în funcție de severitatea handicapului copilului/tânărului integrat cel puțin în raport de 1/3 (cel puțin cu 3 la fiecare copil/tânăr cu deficiență integrat).

Art.53 (1) Protecția socială pentru persoanele cu handicap în cadrul învățământului, în funcție de durata programului unității şcolare - cu semiinternat sau cu internat (săptămânal ori trimestrial) priveşte:

- asigurarea hranei zilnice la copiii/elevii cu handicap;

- asigurarea rechizitelor şcolare;
- asigurarea echipamentelor de protecţia muncii necesare persoanelor cu handicap din învăţământul profesional;
- asigurarea cazarmamentului;
- accesul în tabere şcolare.

(2) Asigurarea drepturilor prevăzute la alineatul (1) se face diferenţiat, în funcţie de venituri (situaţia materială şi numărul membrilor dintr-o familie), prin acoperirea parţială sau totală de către părinţi/tutori sau persoana în cauză a costurilor respective.

(3) Copiii/elevii cu handicap orfani sau lipsiţi de sprijinul familiar beneficiază gratuit de facilităţile prevăzute la alineatul (1) de mai sus.

(4) Copiii/elevii cu handicap din învăţământul special sau obişnuit beneficiază de sistemul general de burse din învăţământ.

Art.54 (1) Alocarea resurselor bugetare necesare protecţiei speciale şi/sau sociale pentru un copil sau persoana cu handicap, în vederea egalizării şanselor de acces şi integrare şcolară, se face prin intermediul alocaţiei de **"educaţie specială"**.

(2) Alocaţia de educaţie specială exprimă un echivalent valoric şi se stabileşte potrivit metodologiei elaborate de Ministerul Educaţiei Naţionale, Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale şi Ministerului de Finanţe.

(3) Echivalentul valoric mediu se stabileşte în funcţie de costul mediu anual într-o unitate de învăţământ special, luându-se în calcul numai costurile suplimentare faţă de învăţământul obişnuit. Valoarea medie anuală a alocaţiei de educaţie specială se indexează periodic prin Hotărâre de Guvern.

(4) Alocaţia de educaţie specială se acordă copiilor şi aduţilor cu handicap - prin principiul **"resursa urmează persoana"** - indiferent de unitatea şcolară la care învaţă.

Art. 55 (1) Învăţământul special este parte integrantă a sistemului naţional de educaţie/ învăţământ, coordonat de Ministerul Educaţiei Naţionale.

(2) În învăţământul special educaţia şcolară a persoanelor cu handicap se poate realiza prin:

- unităţi şcolare speciale;
- grupe/clase speciale în unităţi obişnuite de învăţământ;
- grupe/clase obişnuite de învăţământ, cu forme de sprijin (ca structuri de educaţie/învăţământ special(ă) integrat(ă);
- alternative educaţionale

(3) Învăţământul special se organizează la nivelul învăţământului preşcolar (inclusiv sub vârsta de 3 ani, atunci când este necesar), primar gimnazial, profesional, liceal şi postliceal.

(4) Educaţia oferită în cadrul unităţilor şi grupelor/claselor speciale reflectă standarde de calitate similare învăţământului obişnuit (de masă) şi este strâns legată de acesta.

Art.56 Participarea persoanelor cu handicap la examene care marchează accesul pe diferite trepte/niveluri de învăţământ post-obligatoriu, care conduc la învăţământul universitar (postuniversitar), ori la susţinerea unor examene de diferenţă, se face prin asigurarea egalităţii de şanse, respectiv prin adaptarea procedurilor de examinare. Aceste adaptări sunt stabilite de Ministerul Educaţiei Naţionale.

Art.57 În realizarea accesului la învățământul universitar ca drept cultural al persoanelor cu handicap, Decanatele universităților/facultăților pot aproba, în funcție de solicitări, 1 - 3 locuri la fiecare universitate sau facultate, numai pentru persoanele cu handicap, cu respectarea prevederilor legale privind admiterea în învățământul superior.
Persoanele cu handicap declarate admise, la cerere pot să participe la forma de învățământ "fără frecvență".

Art.58 Comisiile de expertiză/evaluare complexă a copiilor/tinerilor cu handicap atât pentru învățământul special pentru cel obişnuit cât şi pentru şcolarizarea la domiciliu sunt subordonate Inspectoratelor Şcolare şi au următoarele atribuții principale:

- evaluarea complexă, multidisciplinară a persoanelor cu handicap în vederea identificării potențialului de învățare şi a stabilirii elementelor de bază ale curriculum-ului şi recuperării/reabilitării specifice necesare, pe parcursul şcolarizării;
- hotărăsc orientarea/reorientarea şcolară/profesională a unei persoane cu handicap. La elaborarea acestei hotărâri comisia este obligată să aibă acordul părinților/ocrotitorilor legali. În caz de divergență între comisie şi părinte, oricare din părțile interesate se
- poate adresa Serviciului de Educație Specială din cadrul Ministerului Educației Naționale, care este abilitat să ia o decizie.
- în cazul în care decizia Serviciului de Educație Specială nemulțumeşte una din părți, aceasta se poate adresa justiției în temeiul Legii Contenciosului Administrativ.
- emit certificatul de expertiză şi orientare şcolară şi profesională;
- propun facilitățile de protecție specială;
- recomandă adaptarea practicilor educaționale, potrivit prevederilor articolului 52;
- asigură evaluarea/revizuirea periodică a deciziilor luate;

Interesul şi participarea părinților/ocrotitorilor legali şi al familiei la activitățile instructiv-educative cât şi la cele de recuperare/reabilitare trebuie să fie încurajate.

Art.59 Educația adulților cu handicap furnizează o gamă largă de posibilități pentru persoanele cu handicap, inclusiv învățarea elementelor de bază şi educația specializată.

Art.60 Educația adulților cu handicap se face în cadrul unui Program de Educație pentru Adulți cu Handicap elaborat de Ministerul Educației Naționale.

Art.61 Programul de Educație pentru Adulți cu Handicap este parte componentă a Programului Național de Educație a Adulților şi elaborat de Ministerul Educației Naționale.are ca obiective:

(a) punerea la punct a unei structuri instituționale pentru educația adulților;
(b) reglementarea modului de organizare şi finanțare/autofinanțare a cursurilor şi a programelor destinate adulților;

(c) reglementarea certificării şi recunoaşterii studiilor realizate în cadrul instituţiilor Ministerului Educaţiei Naţionale şi în cadrul altor instituţii abilitate de către Ministerul Educaţiei Naţionale.

Cap. VI ORIENTAREA ŞI FORMAREA PROFESIONALĂ

Art.62 - Evaluarea aptitudinilor profesionale (evaluarea profesională).

(1) Orice persoană cu handicap - oricare ar fi vârsta sau gradul de handicap şi care doreşte să se integreze sau să se reintegreze profesional, are acces la evaluarea profesională.

(2) Fiecare persoană evaluată are dreptul de a participa activ la procesul evaluării sale profesionale şi la alegerea activităţii profesionale care corespunde dorinţelor şi aptitudinilor sale.

(3) Toate datele şi informaţiile personale, colectate în cursul procesului de evaluare profesională, sunt supuse reglementărilor naţionale în vigoare privind protecţia datelor referitoare la secretul medical şi profesional. Acestea nu pot fi utilizate decât exclusiv în interesul şi cu acordul persoanelor evaluate.

(4) Evaluarea profesională a persoanelor cu handicap este realizată de echipe multidisciplinare cu specialişti din domeniile: medicina de recuperare/readaptare, ergonomie, psihologie, educaţie, ştiinţe sociale, medicina muncii, sănătate, securitatea locului de muncă, specialist în expertiza diferitelor profesii, consilier de orientare, ergoterapeut . Ele tratează corelaţia dintre capacităţile persoanei cu handicap şi cerinţele locului de muncă. Intreprinderea în cadrul căreia se integrează profesional persoana cu handicap, participă la procesul de evaluare profesională.

(5) Evaluarea profesională a copiilor şi tinerilor cu handicap (7-18 ani) este realizată de C.E.C. (Comisia de Evaluare Complexă) *vezi cap. Educaţie.*

(6) Evaluarea profesională a persoanelor cu handicap adulte este realizată de cadrul Centrelor Judeţene de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională (CJEFP) de către Comisia Multidisciplinară de evaluare, Orientare şi Formare Profesională.

(7) Evaluarea profesională constituie un element de bază pentru a stabili dacă, capacităţile unei persoane cu handicap pot fi ameliorate prin formare profesională sau compensate prin adaptarea locului de muncă.

Art.63 Orientarea şi formarea profesională

(1) Orientarea profesională determină activităţile care convin cel mai mult persoanei cu handicap şi care îi permit să aleagă meseria corespunzătoare cunoştinţelor şi capacităţilor sale.

(2) Orientarea profesională interesează atât persoanele cu handicap care au muncit, cele care nu au experienţă profesională cât şi cele care nu vor putea munci o anumită perioadă.

(3) Trebuie asigurat accesul persoanelor cu handicap la Centrele Judeţene de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională. Acestea au rolul de a dirija persoana cu handicap spre o meserie care să-i convină, care să fie în concordanţă cu cerinţele pieţii sau spre o formare care să-i permită să ajungă la un loc de muncă.

(4) Formarea profesională în aceste centre trebuie:

- să fie accesibile la toate categoriile de persoane cu handicap indiferent de nivelul instruirii/educației (să poată participa şi tineri care datorită handicapului sever au rămas analfabeți)
- să se extindă la diferite sectoare de activitate în aşa fel încât să crească gama alegerii profesionale
- să fie adaptate pe cât posibil la evoluția pieții muncii.

(5) Persoana cu handicap şi dacă este necesar familia sau reprezentantul său participă la ansamblul măsurilor luate în vederea orientării sale profesionale.

(6) Nu se face nici o discriminare în ceea ce priveşte accesul la orientare şi formare profesională a persoanelor cu handicap în funcție de tipul handicapului, de vârstă, gradul de handicap, sex, origine, etc.

(7) Calificarea persoanelor cu handicap adulte se mai poate face direct în unități obişnuite sau în unități protejate.

(8) Persoanele cu handicap adulte, ce necesită recalificare, urmează gratuit şi cu prioritate cursurile organizate de către Oficiile Județene de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională sau cursurile organizate în acest scop de către Unitățile de Muncă Protejată.

Art.64 (1) Înființarea, regulamentul de funcționare a Centrelor Județene de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională se va face prin intermediul unui Program Național de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională a Persoanelor cu Handicap, elaborat de Agenția Națională de Orientare şi Formare Profesională în colaborare cu Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Educației Naționale şi Ministerul Sănătății. Acest Program va fi aprobat prin Hotărâre de Guvern la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) Centrele Județene de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională sunt finanțate din următoarele surse:

a. 1/3 din costuri sunt suportate din Fondul Național de Solidaritate a Persoanelor cu Handicap prin Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap;
b. 1/3 din costuri sunt suportate de Agenția Națională de Orientare şi Formare Profesională prin Agenția Județeană de Orientare şi Formare Profesională;
c. 1/3 din costuri sunt suportate din bugetul administrațiilor publice locale.

Art.65 Până în data de 31 decembrie 2005, în toate județele României şi sectoarele municipiului Bucureşti vor funcționa Centre de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională.

Cap. VII OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Art.66 Încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap şi realizarea de venituri de către aceştia se face în conformitate cu legislația generală a muncii, cu celelalte reglementări în vigoare, precum şi cu dispozițiile speciale din acest capitol (domeniu).

Art.67 Încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap se poate realiza de către persoane juridice şi fizice:

- în mediul obişnuit de muncă, cu sau fără protejarea locului de muncă;

- în unități de muncă protejate;
- muncă la domiciliu.

Art.68(1) În cadrul politicii în favoarea folosirii persoanelor cu handicap în mediul obişnuit de muncă, se pune accentul pe dezvoltarea şi crearea posturilor de muncă astfel încât acestea să fie însoțite de sprijin activ şi de măsuri de susținere specifice şi individualizate pentru a ajuta personal persoana cu handicap dar şi intreprinderea care este dispusă să-i folosească.

(2) Sprijinul activ pentru integrarea persoanelor cu handicap în locuri de muncă obişnuite se manifestă printr-o varietate de măsuri: calificarea profesională, sistemele de cote stimulative, împrumuturi şi garanții pentru micii întreprinzători, contracte exclusive sau drepturi prioritare de producție, reduceri de taxe, prevederi contractuale favorizante sau alt sprijin tehnic pentru intreprinderile care angajează persoane cu handicap.

(3) Persoanele juridice sunt obligați să angajeze la fiecare al 25-lea salariat o persoană cu handicap.

(4) Persoanele juridice care angajează persoane cu handicap mai multe decât obligația lor de angajare, beneficiază de reducerea impozitului pe profit proporțional cu numărul acestora din totalul forței de muncă.

(5) Ministerul Muncii şi Protecției Sociale poate modifica, conform normativelor, numărul angajaților (număr obligatoriu) pentru anumite domenii sau ramuri ale economiei, de aşa manieră încât, dacă pentru persoanele handicapate nu are la dispoziție suficiente locuri de muncă adecvate, deja la fiecare 25 de salariați sau dacă anumite ramuri economice nu-şi pot onora obligația de angajare din motive tehnice (ex. Industria minieră) la cel mult un număr de 50 de salariați, va angaja minim o persoană cu handicap. Patronii, directorii intreprinderilor vor ține cont la angajarea persoanelor cu handicap, pe cât posibil, de starea lor de sănătate, de calități, de felul muncii, de muncă şi de condițiile de muncă.

(6) Fiecare persoană juridică, care nu s-a conformat Art.68(3) este obligată să plătească în fiecare lună taxa de compensare. Taxa de compensare lunară pentru fiecare persoană handicapată neangajată este egală cu nivelul salariului minim pe economie şi se varsă la Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap.

(7) Persoanele juridice, care încadrează absolvenți proveniți din rândul persoanelor cu handicap, cu contract individual de muncă pe durată nelimitată, primesc din bugetul asigurărilor sociale, pe o perioadaă de 18 luni pentru fiecare absolvent, o sumă lunară reprezentând 70% din salariul de bază net la data angajării. Tinerii cu handicap trebuie să fie absolvenți în țară sau străinătate, ai unor instituții de învățământ profesional special, liceal, postliceal şi superior de stat sau particular autorizat sau acreditat, care au terminat cursurile în urmă cu cel mult 18 luni. Pentru a beneficia de aceste facilități, agenții economici trebuie să comunice Direcțiilor de Muncă şi Protecție Socială numărul absolvenților cu handicap pe care doresc să-i angajeze pentru a primi suma respectivă.

(8) În cazul în care persoanele juridice nu plătesc taxa de compensare la sfârşitul anului, vor fi obligate şi la plata unei amenzi corespunzătoare cu 1% din această taxă pentru fiecare lună întârziere. Aceste sume vor fi vărsate la Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap.

(9) Persoanele cu handicap încadrate cu contract individual de muncă, beneficiază în mediul obişnuit de muncă de următoarele drepturi:

(a) de adaptarea locului de muncă şi efectuarea înlesnirilor necesare pentru înlăturarea oricăror obstacole în desfăşurarea activităţii;

(b) de o perioadă de probă la angajare, plătită, de cel puţin 45 de zile lucrătoare;

(c) de un preaviz plătit, de minim 30 de zile lucrătoare, acordat la desfacerea contractului individual de muncă din iniţiativa angajatorilor, pentru motive neimputabile acestora;

(d) de posibilitatea de a lucra mai puţin de 8 ore/zi în condiţiile legii, în cazul în care beneficiază de o recomandare medicală în acest sens.

(e) drepturile art.68(9.a) sunt suportate în procent de 50% de angajator şi 50% din Fondul Naţional de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap.

Art.69 Unităţile de muncă protejată (UMP) oferă persoanelor cu handicap condiţii deosebite de lucru, necesare exercitării profesiilor, precum şi modalităţile de lucru care să le uşureze promovarea profesională îndeosebi prin accesul la locuri de muncă obişnuite. Producţia UMP se integrează în economia normală de piaţă.

Art.70(a) UMP pot fi organizate ca ateliere, secţii de producţie, prestări de servicii fără personalitate juridică în cadrul unităţilor economice sau asociaţiilor persoanelor cu handicap sau ca unităţi de sine stătătoare cu personalitate juridică.

(b) UMP poate fi constituită şi de o persoaneă cu handicap care este autorizată potrivit legii să desfăşoare activităţi eccnomice independente, cu condiţia achitării contribuţiilor de asigurări sociale prevăzute de lege.

Art.71 Încadrarea persoanelor cu handicap în UMP se face în limită de 70% din totalul locurilor de muncă cu excepţia unităţilor destinate persoanelor cu handicap sever, unde încadrarea persoanelor cu handicap se face în limitele de 50%. Asistentul personal se poate încadra pe locul de muncă destinat valizilor, cumulând salariul de asistent personal cu salariul de muncitor, corespunzător unei ½ de normă. În perioada în care nu se mai păstrează procentul de 70%, respectiv 50%, respectivele unităţi nu-şi pierd dreptul de Unitate Protejată.

Art.72 (1) Scopu, profilul, gama de produse şi de servicii ce urmează a fi realizate de UMP se stabilesc prin autorizaţia de funcţionare acordată.

(2) Condiţiile de muncă, şcolarizare, condiţiile sociale oferite de UMP sunt monitorizate de ISTPH în colaborare cu ONG-urile persoanelor cu handicap care pot propune inclusiv radierea societăţii (UMP) de la Registrul Comerţului dacă drepturile persoanelor cu handicap sunt încălcate.

Art.73 Conţinutul cererii de înfiinţare (constituire) a UMP, regulamentul de funcţionare a acestora precum şi statutul muncitorului handicapat va fi elaborat de Consiliul Naţional pentru Problemele Persoanelor cu Handicap, în timp de 90 de zile de la publicarea acestei legi în Monitorul Oficial.

Art.74 UMP pot încadra persoane cu handicap cu muncă la domiciliu ocupându-se de amenajarea locului de muncă şi asigurând acolo unde este cazul, transportul materiilor prime la domiciliul acestuia cât şi preluarea obiectelor confecţionate.

Art.75 Comisia Judeţeană de Coordonare pentru Problemele Persoanelor cu Handicap (CJPPH) va acorda autorizaţia de funcţionare a UMP conform art.72.

Art.76 Ministerul Finanţelor, respectiv organele financiare teritoriale, acordă următoarele facilităţi UMP sau secţiilor atestate ca unităţi protejate:

(a) scutirea de plata impozitului pe profit şi cotă zero la TVA, pentru a face produsele realizate de aceste unităţi să fie competitive;

(b) scutirea de taxe vamale pentru importurile de materii prime, materiale, utilaje necesare procesului de producţie, cel puţin 3 ani de la înfiinţarea şi funcţionarea acestora;

(c) scutire de plata TVA pentru achiziţiile de pe piaţa internă de materii prime, materiale necesare pentru procesul de producţie. Cererile de scutire vor fi însoţite de avizul Inspectoratelor de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap (ISTPH).

Art.77 Persoanele cu handicap grav beneficiază de un coeficient 3 deducere personală suplimentară pe venitul global înmulţit cu deducerea personală de bază; persoanele cu handicap accentuat beneficiază de un coeficient 2 deducere personală suplimentară pe venitul global înmulţit cu deducerea personală de bază; persoanele cu handicap mediu beneficiază de coeficient 1 deducere personală suplimentară pe venitul global înmulţit cu deducerea personală de bază; persoanele cu handicap uşor beneficiază de un coeficient 0,5 deducere personală suplimentară pe venitul global înmulţit cu deducerea personală de bază.

Art.78 (1) Persoana cu handicap primeşte atât ajutorul de şomaj cât şi alocaţia de sprijin pe o perioadă dublă de timp ca persoana sărătoasă.

(2) Persoanele cu handicap şomere fac cu prioritate şi gratuit cursuri de reconversie profesională.

(3) Acordarea la cerere a concediului prenatal, în funcţie de starea de sănătate a memei.

Art.79 (1) Persoanele cu handicap beneficiază, la cerere de pensie integrală pentru limită de vârstă dacă dovedesc o vechime în muncă, după data dobândirii handicapului, de 15 ani bărbaţii şi 10 ani femeile, în cazul celor cu handicap sever/accentuat, de 20 ani bărbaţi şi 15 ani femei, în cazul celor cu handicap mediu, de 25 ani pentru bărbaţi şi 20 ani pentru femei, în cazul celor cu handicap uşor.

(2) Pentru timpul care depăşeşte vechimea prevăzută la art.83(1) se acordă un spor la pensie de 1% pentru fiecare an în plus pentru primii 5 ani şi de 0,5% pentru următorii ani, potrivit legii.

Cap. VIII *PROTECȚIA SOCIALĂ, PROTECȚIA SPECIALĂ ASISTENȚĂ ÎN DOMENIUL VENITURILOR*

Art.80 Persoana cu handicap are acces la sistemul de protecție socială, asigurări sociale şi de sănătate, sau la alte măsuri de protecție socială ca orice cetățean din România.

Art.81 Suplimentar, față de protecția socială, pentru evitarea sau cel puțin ameliorarea situației în care persoana cu handicap s-ar găsi în dificultate, marginalizată şi defavorizată, pentru garantarea egalității de şanse, persoana cu handicap beneficiază de o protecție specială corespunzătoare.

Art.82 "Protecția specială" cuprinde totalitatea acțiunilor întreprinse de societate în vederea diminuării sau chiar înlăturării consecințelor pe care deficiența cauzatoare de handicap (considerată un factor de risc social) o are asupra nivelului de trai a persoanei cu handicap.

Art.83 Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap (SSPH), organ central de specialitate şi al administrației publice, organizează sistemul unitar de protecție specială atât pentru persoanele cu handicap neinstituționalizate cât şi pentru cele instituționalizate.

Art.84 Măsurile de protecție specială prevăzute în prezentul capitol au drept scop:

(a) prevenirea instituționalizării copiilor, tinerilor şi adulților cu handicap, astfel încât să li se asigure dreptul de a rămâne în interiorul comunității în care trăiesc;
(b) acordarea unui suport financiar minim atât persoanelor cu handicap cât şi familiilor lor, a unor facilități şi gratuități astfel încât să-şi poată exercita aceleaşi drepturi şi să se supună aceloraşi obligații, la fel ca ceilalți cetățeni.

Art.85 Persoanee cu handicap (copii/adulți) au dreptul să primească echivalentul valoric a următoarelor servicii:
(1) Taxe de abonament de radio/TV pentru toate persoanele cu handicap.
(2) Taxa de instalare, de transferare a abonamentului telefonic, abonamentul telefonic cât şi 400 de impulsuri, indiferent de tipul de handicap.
(3) Transportul urban pe mijloace de transport în comun.
(4) Transportul interurban în limita a 12 călătorii în țară cu trenul clasa a II-a pentru persoanele cu handivap grav şi accentuat; beneficiază de acest drept şi asistentul personal al persoanei cu handicap.
(5) Transport interurban în limita a 6 călătorii pentru persoanele cu handicap mediu.
(6) Persoanele cu funcții renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu, beneficiază de echivalentul valoric pentru mai mult de 12 călătorii interurbane, în funcție de recomandarea centrului de dializă.

Art.86(1) Persoanele cu handicap grav beneficiază de scutire totală la plata impozitului pe locuință şi autoturism proprietate personală

sau familială şi de o scutire de 50% pentru persoanele cu handicap accentuat.

(2) De drepturile prevăzute la art.86(1) vor beneficia familiile copiilor cu handicap grav şi accentuat.

Art.87 Stabilirea chiriei pentru locuinţele de stat redusă cu 50% din tariful prevăzut de lege pentru persoanele cu handicap grav şi accentuat cât şi pentru familiile copiilor cu handicap grav şi accentuat.

Art.88 Acordarea cu prioritate de locuinţe sociale persoanelor cu handicap grav şi accentuat.

Art.89 Acordarea de credite pentru cumpărarea de locuinţe în condiţiile cele mai favorabile prevăzute de lege pentru persoanele cu handicap.

Art.90 (1) Persoana care are în întreţinere un copil cu handicap, indiferent de gradul de handicap - mama sau tata beneficiază la cerere de următoarele drepturi:

(a) concediu plătit pentru îngrijirea copilului cu handicap până la împlinirea de către acesta a vârtsei de 3 ani;

(b) concedii medicale pentru îngrijirea copilului cu handicap, bolnav datorită unor afecţiuni intercurente precum şi pentru tratamente de recuperare/reabilitare, până la împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani;

(c) drepturile acordate în conformitate cu art. 90(a), (b) se suportă de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale.

(2) Familiile care au un venit mediu lunar pe o persoană aflată în întreţinere mai mic sau egal cu salariul minim brut (SMB) pe economie, primesc pentru fiecare copil cu handicap o alocaţie de sprijin familială egală cu 70% din venitul minim garantat.

(3) Familia monoparentală care are un venit mai mic sau egal cu SMB pe economie/membru de familie (dacă părintele întreţinător este persoană cu handicap), va beneficia de o alocaţie de sprijin familială egală cu 70% din venitul minim garantat pentru fiecare copil cu handicap aflat în întreţinere.

Art.91 (1) Copiii cu handicap, până la împlinirea vârstei de 18 ani, aflaţi în întreţinerea familiei, beneficiază de alocaţia de stat pentru copii în cuantumurile prevăzute de lege, majorată cu 300%.

(2) Acordarea aceleaşi alocaţii de stat şi pentru copiii sănătoşi care au ambii părinţi cu handicap.

(3) Drepturile acordate în conformitate cu art. 91 (1), (2) se suportă de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale.

Art.92. (1)

(a) Persoanele adulte beneficiază de o indemnizaţie lunară, sub forma unei alocaţii speciale, egală cu venitul minim garantat, iar cei cu handicap accentuat de o indemnizaţie lunară sub forma unei alccaţii speciale egală cu 50% din această sumă, indiferent de vârsta şi de veniturile realizate de aceştia.

(b) Alocaţia specială pentru persoanele cu handicap, dă dreptul în cazul decesului titularului, la stabilirea unui ajutor special de urmaş, dacă aceştia îndeplinesc condiţiile prevăzute de legislaţie.

(2). (a) Familiile care au un venit mediu lunar pe o persoană aflată în întreținere, mai mic sau egal cu salariul minim brut pe economie şi care au în întreținere una sau mai multe persoane adulte cu handicap grav, vor beneficia de o alocație de sprijin familială egală cu 50% din venitul minim garantat, pentru fiecare persoană cu handicap aflată în întreținere.
(b) În cazul în care persoana cu handicap adultă trăieşte singular, poate beneficia de alocație familială conform art.92 (2) a).

Cap. IX VIAȚA DE FAMILIE ŞI INTEGRITATEA PERSONALĂ PROTECȚIA JURIDICĂ

Art.93 Toate persoanele cu handicap, indiferent de vârstă, sex, data apariției handicapului (a invalidității pentru cei care sunt cotizanți la asigurările sociale), de tipul handicapului, beneficiază de dreptul de a fi expertizați şi de a li se stabili severitatea handicapului pe care îl au.

Art.94 Exersarea drepturilor de bază ale persoanelor cu hardicap, precum şi dreptul de a nu fi discriminați sunt să fie protejate prin lege.

Art.95 (1) Prevenirea instituționalizării este obligatorie pentru orice instanță care vine în contact cu problemele persoanelor cu handicap.
(2) Pentru a preveni instituționalizarea, persoanele cu handicap trebuie să beneficieze de:

(a) servicii de îngrijire la domiciliu care să fie accesibile tuturor persoanelor cu handicap cât şi familiilor care au în îngrijire persoane cu handicap, conform Art.28
(b) persoanele sau familiile care doresc să ia în îngrijire temporară un copil sau un adult cu handicap sever să beneficieze de o alocație de întreținere în cuantum prevăzut de lege, majorat cu 50%, pe toată durata când aceştia nu se află într-o instituție de ocrotire de stat sau particulară.
(3) dreptul acordat în art. 95(b) va fi suportat de la bugetul de stat prin Ministerul Muncii şi Protecție Sociale.

Art.96 Persoanele cu handicap care se căsătoresc primesc 3 luni "primă lunară" pentru nevoile organizării căminului, echivalentă cu venitul minim garantat.

Art.97 Dreptul acordat de art.96 va fi suportat de la bugetul de stat prin Ministerul Muncii şi Protecției Sociale.

Art.98 În cazul în care persoana cu handicap, minor sau adult, este în imposibilitatea totală sau parțială de a-şi administra bunurile personale, ea trebuie să beneficieze de protecție juridică sub forma unei tutele sau de asistență juridică. Tutela are în vedere reprezentarea persoanei cu handicap şi nu restricționează deciziile acesteia.

Art.99 Persoanele cu handicap beneficiază de servicii de consiliere care:
a) îi informează asupra administrarea bunurilor personale;

b) îi informează asupra dreptului de a-şi întemeia o familie şi de a deveni părinţi;
c) îi informează asupra mijloacelcr şi modelelor de a se proteja împotriva violenţei sau abuzurilor în interiorul sau în afara familiei (violenţa domstică, bătăi, răniri, incest, hărţuială sexuală sau viol), în instituţii sau în familie.

Art.100 Organizaţiile neguvernamentale ale persoanelor cu handicap, a cărui membru este persoana cu handicap (indiferent dacă aceasta trăieşte sau nu într-o instituţie de ocrotire de stat sau particulară) are dreptul de a o reprezenta în justiţie atunci când drepturile acesteia sunt încălcate.
Acţiunea lor este scutită de plata timbrului judiciar, de cheltuieli de judecată şi beneficiază de asistenţă juridică gratuită.

Cap. X FORMAREA PERSONALULUI CARE PARTICIPĂ LA PROCESUL INSTRUCTIV- EDUCATIV DE READAPTARE ŞI DE INTEGRARE A PERSOANELOR CU HANDICAP

Art.101 Toate persoanele care au datoria să intervină direct sau indirect în domeniul reabilitării şi integrării persoanelor cu handicap, beneficiază de o instruire adecvată.

Art.102 Instruirea şi reciclarea acestui personal se va face după programe de pregătire, reconversie/perfecţionare întocmite de către Ministerul Educaţiei Naţionale în colaborare directă cu Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Ministerul Sănătăţii.

Art.103 (1) Actualele şcoli speciale pot servi ca:
a. Centre de Instruire pentru personalul didactic implicat în procesul de integrare;
b. Resurse umane şi materiale pentru dezvoltarea şcolilor inclusive;
c. Laboratoare şi cabinete de asistenţă psihopedagogică specializată;
d. Baze de experimentare-cercetare.

(2) Dezvoltarea uror centre de formare şi perfecţionare, bazate pe instituţiile tradiţionale formatoare (universităţi, colegii) dar şi pe instituţii care s-au remarcat la formarea şi perfecţionarea la faţa locului a personalului implicat în procesul de reabilitare socială a persoanelor cu handicap.

Art.104 Recunoaşterea unor noi meserii în nomenclatorul de meserii al Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale cum ar fi: ergoterapeut, consilier de orientare, specialist în terapie ocupaţională, agent specializat în căutarea unui loc de muncă pentru persoanele cu handicap (job seaking).

Cap. XI. CONSILIUL NAȚIONAL DE COORDONARE PENTRU PROBLEMELE PERSOANELOR CU HANDICAP – CNCPPH CONSILIUL JUDEȚEAN DE COORDONARE PENTRU PROBLEMELE PERSOANELOR CU HANDICAP – CJCPPH

Art.105 La nivel național se constituie pe lângă Guvernul României, Consiliul Național de Coordonare pentru Problemele Persoanelor cu Handicap. (de aici încolo apare ca CNCPPH)

Art.106. (a) - În componenta CNCPPH intră 11 persoane:

- Primul Ministru al Guvernului României
- Secretar de Stat de la SSPH
- Secretar de Stat la Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
- Secretar de Stat de la Ministerul Muncii şi Protecției Sociale
- Secretar de Stat de la Ministerul Sănătății
- Secretar de Stat de la Ministerul Educației Naționale
- Secretar de Stat al DAPL
- 4 delegați ai Organizațiilor Naționale ale Persoanelor cu Handicap

(b) CNCPPH se întruneşte trimestrial sau de câte ori este recesar, la convocarea Primului Ministru sau la cererea expresă a 6 membrii ai CNCPPH

(c) CNCPPH îşi face propriul Regulament de Organizare şi Funcționare

(d) CNCPPH are buget independent. Mărimea bugetului este determinat de Parlament din bugetul anual central în aşa fel încât să fie capabil să-şi îndeplinească în totalitate sarcinile din suma alocată de la buget.

(e) Nu există compensare financiară pentru funcția deținută în CNCPPH.

Art.107 CNCPPH are următoarele atribuții:

(a) elaborează raportul național cuprinzător în problema persoanelor cu handicap;

(b) avizează programele guvernamentale care urmăresc îndeplinirea obiectivelor strategice a prezentei legi;

(c) evaluează periodic modul în care este pusă în aplicare prezenta lege şi formulează propuneri de reactualizare a cadrului legislativ;

(d) sezizează neregulile şi disfuncționalitățile apărute în funcționarea instituțiilor care au atribuții în domenii ce vizează prezenta lege;

(e) avizează proiectele de acte normative în domeniile ce vizează persoanele cu handicap;

(f) are dreptul şi obligația să colaboreze cu Comitetele Județene pentru Problemele Persoanelor cu Handicap şi autoritățile locale în orice problemă din domeniu şi să coopereze cu ONG-urile care protejează drepturile persoanelor cu handicap;

(g) trebuie să asigure informația necesară asupra oricărui aspect al problemelor persoanelor cu handicap pentru persoanele/cetățenii români sau persoanele juridice care îi abordează.

Art.108(a) La nivel județean se constituie pe lângă Prefecturi, Comitetul Județean de Coordonare pentru Problemele Persoanelor cu Handicap (CJCPPH);

(b) În componența CJCPPH intră 11 persoane:

- reprezentant al Prefecturii
- reprezentant al Consiliului Județean
- reprezentant al Agenției Județene pentru Protecția Drepturilor Copilului
- reprezentant al Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoanele cu Handicap.
- reprezentant al Agenției Județene de Orientare şi Formare Profesională
- reprezentant al Inspectoratului Şcolar
- 5 delegați ai Organizațiilor Județene ale Persoarelor cu Handicap

(c) CJCPPH are propriul lui Regulament de Organizare şi Funcționare;

(d) CJCPPH are buget independent. Prefectura va aloca din bugetul propriu, un buget care va acoperi cheltuielile de funcționare ale CJCPPH;

(e) Nu există compensații financiare pentru funcția deținută CJCPPH;

(f) CJCPPH dezbat şi urmăresc prin acțiuni realizarea politicilor publice privind condițiile de viață a persoanelor cu handicap cât şi integrarea lor socială.

Cap. XII INSTITUȚII DE TIP REZIDENȚIAL PENTRU PERSOANELE CU HANDICAP

Art.109 Instituția de tip rezidențial pentru persoanele cu handicap acordă servicii de îngrijire, asistență medicală, tratament, recuperare/reabilitare, educație, orientare şi formare profesională.

Art.110 În cadrul Instituțiilor de tip rezidențial se aplică planuri de intervenție individualizată, bazate pe nevoile şi potențialul fiecărui asistat.

Art.111(1) Actualele Instituții de tip rezidențial au personalitate juridică şi se află în coordonarea Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap.

(2) Finanțarea instituțiilor de tip rezidențial se asigură din:

(a) contribuții proprii ale beneficiarilor sau a întreținătorilor acestora

(b) sume alocate de la bugetele autorităților publice locale

(c) sume alocate din Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap

(d) venituri realizate în condițiile legii

(e) o subvenție de la bugetul de stat pentru completarea fondului instituției în cazul care sumele de la a, b, c nu sunt acoperitoare.

Art.112 Regulamentul cadru de funcționare, stabilirea clară a obiectivelor şi a mandatului actualelor instituții, în conformitate cu Art.109, 110, se realizează prin "Programul Național de Restructurare a Instituțiilor de Tip Rezidențial" elaborat de

Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Agenția Națională de Protecție a Drepturilor Copilului, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației Naționale.

Art.113 Programul național de restructurare a actualelor instituții de tip rezidențial se aprobă prin Hotărâre de Guvern la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.114 De la intrarea în vigoare a prezentei legi, se va trece treptat la sistemul alternativ de asistență pe bază comunitară.

Art.115 **(1)** Sistemul alternativ de asistență comunitară a persoanelor cu handicap cuprinde:

- locuințe protejate de tip familial;
- plasament familial
- adopția
- centre de zi
- centre săptămânale
- centre de abilitare a tinerilor pentru o viață independentă.

(2) Se vor elabora standarde de calitate a serviciilor oferite şi un sistem unitar de acreditare a lor.

Art.116 Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Agenția Națională de Protecție a Drepturilor Copilului, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației Naționale vor elabora "Programul Național de Asistență pe Baze Comunitare a Persoanelor cu Handicap".

Art.117 "Programul Național de Asistență pe Baze Comunitare a Persoanelor cu Handicap" se aproba prin Hotărâre de Guvern la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Cap. XIII FONDUL NAȚIONAL DE SOLIDARITATE PENTRU PERSOANELE CU HANDICAP

Art.118 (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se constituie Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap din următoarele surse:

(a) o cotă de 3% asupra fondului de salarii realizat lunar de instituțiile bugetare, regii autonome, societăți comerciale, organizații cooperatiste, organizații economice străine, organizații neguvernamentale, reprezentantele societăților străine în România care angajează personal român şi de persoane fizice care utilizează munca salariată;

(b) taxa de accesibilitate, în conformitate cu Art.35;

(c) taxa de Compensare, în conformitate cu Art.68(3);

(d) penalități datorate neachitării taxei de compensare, în conformitate cu ARt.68(8);

(e) penalități şi majorări datorate potrivit legii pentru neplata în termen a obligațiilor la FNSPH;

(f) donații ale persoanelor fizice şi juridice din țară şi din străinătate, încondițiile legii, cu respectarea destinațiilor stabilite de donatori;

(g) 1% din accizele percepute de stat produselor de tutun şi băuturilor alcooloce;

(h) 3% din valoarea anuală a taxelor vamale pentru importuri de: tutun, cafea, băuturi alcooloce;

(i) o subvenție de la bugetul de stat pentru completarea fondului, în situația în care prin sursele provenite de la art.1. a),b), c), d), e), f) acesta nu este acoperitor.

(2) Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap, constituit în conformitate cu Art.118 (1) va fi utilizat pentru plata drepturilor prevăzute în prezenta lege în conformitate cu: Art.16(2), Art.25 (1 b) sau 25(2), Art.30(c), Art.64(2), Art.85(1,2,3,4,5,6), Art.90(2, 3), Art.92 (1) a, b şi 92(2) a şi b.

Art.119 Fondul Național de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap -FNSPH este constituit şi utilizat numai pentru plata drepturilor prevăzute în prezenta lege şi este gestionat şi administrat de Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap şi se aprobă anual prin legea bugetului de stat.

Art.120 Pentru urmărirea achitării obligațiilor către FNSPH, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap organizează şi efectuează prin personal împuternicit din cadrul Inspectoratelor de Stat Teritoriale ale Persoanelor cu Handicap, prin ordin al secretarului de stat, controlul specializat al persoanelor juridice şi fizice prevăzute la art.118(a, b, c).

Art.121 Pentru nevărsarea la termen a sumelor prevăzute în art.118(a) se percep penalități şi majorări cu întârziere prevăzute în dispozițiile legale în vigoare pentru neplata impozitelor şi a taxelor cuvenite bugetului de stat.

Art.122 (a) - Constituie contravenție, refuzul nejustificat de a pune la dispoziția organelor de control prevăzute la art.(120) documentația şi datele necesare pentru verificarea achitării obligațiilor către FNSPH; se sancționează cu amendă de la 25.000.000 la 50.000.000 Lei.

(b) Sancțiunile prevăzute în art.120 se aplică persoanelor fizice şi juridice vinovate.

(c) Constatarea contravenției prevăzute la art.121 şi aplicarea amenzii contravenționale se fac de personalul prevăzut la art.120.

(d) Sumele obținute din aplicarea amenzilor se fac venit la Fondul Național de Solidaritate.

(e) Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile Legii 32/1968 privind stabilirea şi sancționarea contravențiilor, cu modificările şi completările ulterioare.

Art.123 Disponibilul Fondului Special de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap, înregistrat la finele anului se varsă la bugetul de stat în limita subvenției acordate. Sumele rămase se raportează în anul următor, cu aceeaşi destinație.
Disponibilitățile din resursele proprii ale acestui fond sunt purtătoare de dobândă.

Art.124 În cazul neachitării la termen a cotei de 3%, precum şi a penalităților de întârziere, potrivit legii, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap şi Inspectoratele de Stat Teritoriale pentru Persoanele cu Handicap pot dispune oprirea sumelor respective din conturile unităților sau persoanelor fizice prevăzute în art.118(a) prin introducerea de dispoziții de încasare, care constituie titluri executorii, pe care organele bancare sunt obligate să le execute fără acordul debitorilor. În cazul lipsei disponibilităților băneşti în

conturile bancare, se aplică procedura executării silite a debitorului potrivit legii.

Art.125 Cheltuielile de gestionare şi administrare, precum şi cele ocazionate de plata drepturilor din acest fond se suportă din bugetul Fondului Special de Solidaritate pentru Persoanele cu Handicap - FNSPH.

Cap.XIV CERCETARE ŞI STATISTICĂ

A. CERCETARE

Art.126 (a) Institutele de cercetare de profil iniţiază şi sprijină programe de cercetare atât în domeniul problemelor sociale şi economice care afectează viaţa persoanelor cu handicap cât şi a familiilor acestora, cât şi în domeniul promovării unor cercetări comprehensive în domeniul obstacolelor care afectează negativ participarea persoanelor cu handicap la viaţa societăţii.

(b) Aceste cercetări includ studii asupra cauzelor, tipurilor şi frecvenţelor apariţiei deficienţelor cauzatoare de handicap cât şi studii legate de prevenirea, identificarea şi tratamentul deficienţelor/incapacităţi.

(c) Instituţiile de cercetare evaluează serviciile de sprijin cât şi dezvoltarea acestora.

Art.127 Programele de cercetare vor fi finanţate direct de la bugetul statului, alocându-se un anumit procent din PIB, în funcţie de cerinţe şi necesităţi şi care va fi distribuit institutelor de cercetare printr-o Hotărâre de Guvern, la 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

B. STATISTICĂ

Art.128 Formularea şi punerea în aplicare a unei politici coerente în favoarea persoanelor cu handicap cât şi evaluarea efectelor sale, trebuie să se bazeze pe o apreciere cât se poate de exactă a situaţiei şi a necesităţilor celor vizaţi.

Art.129 SSPH adună toate datele statistice (date demografice, familiale, legate de natura şi originea incapacităţii, de felul şcolarizării, de ocupaţie, de locuinţă, de felul serviciilor specializate folosite, natura şi nivelul veniturilor, etc.). În transmiterea acestor informaţii la alte instituţii, trebuie să se protejeze dreptul individului la viaţa privată şi integritatea personală.

Art.130 Autorităţile competente (Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Educaţiei Naţionale, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Minsiterul Sănătăţii) trebuie să dezvolte şi să sdopte terminologia şi criteriile pentru efectuarea recensământului naţional. Aceste date vor fi comparate cu datele din diferite ţări.

Cap. XVI. DISPOZIŢII FINALE ŞI TRANZITORII

Art.131 La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă orice alte dispoziţii contrare.

Art.132 Normele metodologice de aplicare a prezentei legi se aprobă prin Hotărâre de Guvern, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.133 Această lege va avea ca anexe:

ANEXA I. Regulamentul de Organizare şi Funcţionare a Comisiilor de Expertiză
Medicală a Persoanelor cu Handicap *(Ministerul Sănătăţii, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale).*

ANEXA II. Criteriile de încadrare într-o categorie de persoane cu handicap
(Ministerul Sănătăţii, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap).

ANEXA III. Programul Naţional de Prevenire a Apariţiei Deficienţei şi a Agravării Ei
(Ministerul Sănătăţii, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap).

ANEXA IV. Program Naţional de Evaluare, Orientare şi Formare Profesională pentru Persoanele cu Handicap *(Agenţia Naţională de Protecţie a Drepturilor Copilului, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Educaţiei Naţionale).*

ANEXA V. Program Naţional de Restructurare a Actualelor Instituţii de Tip Rezidenţial *(Ministerul Sănătăţii, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Agenţia Naţională de Protecţie a Drepturilor Copilului, Ministerul Educaţiei Naţionale)*

ANEXA VI. Program Naţional de Asistenţă pe Baze Comunitare a Persoanelor cu Handucap
(Ministerul Sănătăţii, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, Secretariatul de Stat pentru Persoanele cu Handicap, Agenţia Naţională de Protecţie a Drepturilor Copilului, Ministerul Educaţiei Naţionale)